

SABIEDRISKO PAKALPOJUMU REGULĒŠANAS KOMISIJA

Skanstes iela 25, Rīga, LV-1013 | tālrunis 67097200 | e-pasts sprk@sprk.gov.lv

PADOMES LĒMUMS

Rīgā

14.05.2026.

Nr. 1/10

(prot. Nr.18, 5.p.)

Dabasgāzes pārvades sistēmas pakalpojuma tarifu aprēķināšanas metodika

Izdota saskaņā ar Enerģētikas likuma 15. panta 1.¹ daļu un likuma "Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem" 9. panta pirmās daļas 2. punktu un 25. panta pirmo daļu

1. Vispārīgie jautājumi

1. Dabasgāzes pārvades sistēmas pakalpojuma tarifu aprēķināšanas metodika (turpmāk – metodika) nosaka kārtību, kādā aprēķina un nosaka dabasgāzes pārvades sistēmas (turpmāk – pārvades sistēma) pakalpojuma tarifus.
2. Metodikā lietoti šādi termini:
  - 2.1. **atļautie ieņēmumi** – ieņēmumi, kuri sedz ar pārvades sistēmas pakalpojumu saistītās ekonomiski pamatotās izmaksas un kurus pārvades sistēmas operators (turpmāk – sistēmas operators) ir tiesīgs saņemt konkrētā regulatīvā periodā;
  - 2.2. **dabasgāzes patēriņš tehnoloģiskām vajadzībām** – pārvades sistēmas darbības nodrošināšanai izlietotā dabasgāze;
  - 2.3. **dabasgāzes zudumi** – pārvades sistēmā ievadītās un no pārvades sistēmas izvadītās dabasgāzes daudzuma starpība attiecīgā laika periodā, neskaitot dabasgāzes patēriņu tehnoloģiskām vajadzībām;
  - 2.4. **izmaksas** – sistēmas operatora tehnoloģiski un ekonomiski pamatotas izmaksas, kas nepieciešamas pārvades sistēmas pakalpojuma efektīvai sniegšanai;
  - 2.5. **izmaksu efektivitāte** – izmaksu ietaupījuma apmērs, kas komersantam jāsasniedz regulatīvā perioda ietvaros, uzlabojot saimnieciskās darbības efektivitāti;
  - 2.6. **jaudas rezervēšanas pakalpojums** – pārvades sistēmas pakalpojums, ar kuru tiek nodrošināta ieejas vai izejas punktu jaudas produkta rezervēšana;
  - 2.7. **nacionālā pārvades sistēma** – pārvades sistēmas daļa (atzari no pārrobežu pārvades sistēmas, ko neizmanto dabasgāzes pārrobežu pārvadei) apdzīvotu vietu apgādei ar dabasgāzi kopā ar atzariem un sistēmas operatora gāzes regulēšanas stacijām;

- 2.8. **pārrobežu pārvades sistēma** – pārvades sistēmas daļa no ieejas punkta no citas valsts pārvades sistēmas līdz izejas punktam uz citas valsts pārvades sistēmu vai līdz ieejas punktam dabasgāzes krātuvē;
  - 2.9. **plānotie ieņēmumi** – uz tarifu periodu attiecināta atļauto ieņēmumu daļa;
  - 2.10. **prognozētā dienas vidējā jauda** – ieejas punkta vai izejas punkta trīs iepriekšējo kalendāro gadu dienas vidējā rezervētā jauda [kWh/h];
  - 2.11. **regulatīvais periods** – laika periods, kuram nosaka atļautos ieņēmumus;
  - 2.12. **regulatīvais rēķins** – rēķins, kurā ietver nepietiekami vai pārmērīgi atgūtos jaudas rezervēšanas pakalpojuma ieņēmumus un šajā metodikā noteiktās plānoto un faktisko izmaksu atšķirības;
  - 2.13. **tarifs** – maksa, kas pārvades sistēmas lietotājam jāmaksā par tam sniegto jaudas rezervēšanas pakalpojumu, tajā skaitā biometāna ievadišanu, un kas noteikta atbilstoši plānotajiem ieņēmumiem;
  - 2.14. **tarifu periods** – laika periods, kurā ir piemērojami tarifi;
  - 2.15. **virtuālais pretplūsmas jaudas produkts** – pārvades sistēmas jauda faktiskai plūsmai pretējam virzienam konkrētā laikposmā – gāzes gadā, gāzes ceturksnī, gāzes mēnesī vai gāzes dienā – ieejas vai izejas punktā, kurā nav iespējams fiziski nodrošināt dabasgāzi pretējā virzienā, un dabasgāzes krātuves faktiskā tehnoloģiskā režīma plūsmai pretējam virzienam, kuru var rezervēt sistēmas lietotājs.
3. Šajā metodikā ietvertie termini lietoti Eiropas Komisijas 2017. gada 16. marta Regulas 2017/460, ar ko izveido tīkla kodeksu par harmonizētām gāzes pārvades tarifu struktūrām izpratnē.
  4. Regulatīvā perioda ilgums ir no diviem līdz pieciem gāzes gadiem. Tarifu perioda ilgums ir viens gāzes gads. Iesniedzot tarifu projektu, sistēmas operators iesniedz pamatojumu tarifu aprēķinā izmantotajam regulatīvajam periodam un nepieciešamības gadījumā tarifu periodam. Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija (turpmāk – regulators) ar lēmumu nosaka regulatīvo periodu un var lemt par tarifu perioda pagarināšanu.
  5. Ja regulatīvajā periodā ir vairāki tarifu periodi, tajā skaitā ja kāda tarifu perioda ilgums nav vienāds ar gāzes gadu, uz katru tarifu periodu attiecināmais atļauto ieņēmumu apmērs (plānotie ieņēmumi) tiek noteikts proporcionāli kalendāro dienu skaitam tarifu periodā. Pēc sistēmas operatora pamatota lūguma regulators var atļaut uz katru tarifu periodu regulatīvā perioda ietvaros attiecināt atšķirīgu atļauto ieņēmumu apmēru (plānotos ieņēmumus). Plānotie ieņēmumi nemainās, izņemot, ja mainās uz tarifu periodu attiecināmie ieņēmumi šīs metodikas 3.2. nodaļā minētajos gadījumos.
  6. Sistēmas operators precīzi un pārskatāmi atspoguļo jaudas rezervēšanas pakalpojuma izmaksas tūkstošos *euro* [tūkst. EUR] ar precizitāti līdz vienai zīmei aiz komata un ieejas vai izejas punktu jaudu kilovatstundās stundā [kWh/h], kas noapaļota līdz veselam skaitlim.

2. Pārvades sistēmas kopējā ieejas un izejas jauda

7. Pārvades sistēmas kopējās ieejas jaudas noteikšanā netiek ņemta vērā ieejas punktu jauda no citām pārvades sistēmām, kuras ietilpst vienotajā dabasgāzes pārvades ieejas-izejas sistēmā. Pārvades sistēmas kopējo ieejas jaudu nosaka saskaņā ar šādu formulu:

$$P_{ie} = \sum_{i=1}^{n_{ie}} P_{ie\ c}(i) + \sum_{i=1}^{n_{ie\ b}} P_{ie\ b}(i) + \sum_{i=1}^{n_{ie\ lng}} P_{ie\ lng}(i) + \sum_{i=1}^{n_{ie\ kr}} P_{ie\ kr}(i) ,$$

kur:

P_{ie} – pārvades sistēmas kopējā ieejas jauda [kWh/h];

n_{ie} – ieejas punktu no citas pārvades ieejas-izejas sistēmas skaits;

$P_{ie c}(i)$ – pārvades sistēmas ieejas punkta no citas pārvades ieejas-izejas sistēmas i prognozētā stundas vidējā jauda [kWh/h];

$n_{ie b}$ – ieejas punktu skaits nacionālajā dabasgāzes ieejas-izejas sistēmā, kuros ievada no atjaunīgajiem energoresursiem saražoto vai iegūto gāzveida kurināmo un mazoglekļa gāzveida kurināmo (tostarp ūdeņradi), izņemot pārvades sistēmas ieejas punktus no citas pārvades ieejas-izejas sistēmas un ieejas punktu no dabasgāzes krātuves;

$P_{ie b}(i)$ – ieejas punktu nacionālajā dabasgāzes ieejas-izejas sistēmā, kuros ievada no atjaunīgajiem energoresursiem saražoto vai iegūto gāzveida kurināmo un mazoglekļa gāzveida kurināmo (tostarp ūdeņradi), izņemot pārvades sistēmas ieejas punktus no citas pārvades ieejas-izejas sistēmas un ieejas punktu no dabasgāzes krātuves, i prognozētā stundas vidējā jauda [kWh/h];

$n_{ie lng}$ – ieejas punktu no sašķidrinātās dabasgāzes iekārtas skaits;

$P_{ie lng}(i)$ – ieejas punkta no sašķidrinātās dabasgāzes iekārtas i prognozētā stundas vidējā jauda [kWh/h];

$n_{ie kr}$ – ieejas punktu no dabasgāzes krātuves skaits;

$P_{ie kr}(i)$ – ieejas punkta no dabasgāzes krātuves i prognozētā stundas vidējā jauda [kWh/h].

8. Pārvades sistēmas kopējās izejas jaudas noteikšanā netiek ņemta vērā izejas punktu jauda uz citām pārvades sistēmām, kuras ietilpst vienotajā dabasgāzes pārvades ieejas-izejas sistēmā. Pārvades sistēmas kopējo izejas jaudu nosaka saskaņā ar šādu formulu:

$$P_{iz} = \sum_{i=1}^{n_{iz}} P_{iz c}(i) + \sum_{i=1}^{n_{iz kr}} P_{iz kr}(i) + P_{iz v} ,$$

kur:

P_{iz} – pārvades sistēmas kopējā izejas jauda [kWh/h];

n_{iz} – izejas punktu uz citu pārvades ieejas-izejas sistēmu skaits;

$P_{iz c}(i)$ – pārvades sistēmas izejas punkta uz citu pārvades ieejas-izejas sistēmu i prognozētā dienas vidējā jauda [kWh/h];

$n_{iz kr}$ – izejas punktu no dabasgāzes krātuves skaits;

$P_{iz kr}(i)$ – izejas punkta uz dabasgāzes krātuvi i prognozētā stundas vidējā jauda [kWh/h];

$P_{iz v}$ – izejas punkta Latvijas lietotāju apgādei prognozētā vidējā stundas jauda [kWh/h].

9. Sistēmas operators vienlaikus ar tarifu projektu iesniedz pamatojumu, ja prognozētā stundas vidējā ieejas vai izejas jauda tiek koriģēta.

3. Atļauto ieņēmumu noteikšana

10. Atļautos ieņēmumus nosaka saskaņā ar šādu formulu:

$$AIE_{PSO} = I_{PSO} - I_{PSO ef} - ITC,$$

kur:

AIE_{PSO} – regulatīvā perioda atļautie ieņēmumi [tūkst. EUR];

I_{PSO} – tarifu aprēķinā iekļaujamās kopējās jaudas rezervēšanas pakalpojuma izmaksas [tūkst. EUR];

$I_{PSO\ ef}$ – jaudas rezervēšanas pakalpojuma izmaksu apmērs, kas sistēmas operatoram jāsamazina, uzlabojot pamatlīdzekļu un citu resursu izmantošanas un saimnieciskās darbības efektivitāti [tūkst. EUR];

ITC – ieņēmumu un izdevumu saldo par vienotās dabasgāzes pārvades ieejas-izejas sistēmas pārvades sistēmas operatoru savstarpējām kompensācijām, kas saskaņā ar vienotās dabasgāzes pārvades ieejas-izejas sistēmas pārvades sistēmas operatoru savstarpējās kompensācijas kārtību attiecinātas uz sistēmas operatoru (turpmāk – sistēmas operatoru savstarpējā kompensācija) [tūkst. EUR].

11. Jaudas rezervēšanas pakalpojuma izmaksu efektivitāti nosaka saskaņā ar šādu formulu:

$$I_{PSO\ ef} = (I_{kap} + I_{eksp}) \times K_{ef},$$

kur:

K_{ef} – izmaksu efektivitātes koeficients, kas tiek noteikts 50 procentu apmērā no nākamā kalendārā gada, kas seko efektivitātes noteikšanas gadam, prognozētā patēriņa cenu indeksa (inflācijas). Efektivitātes koeficienta vērtība nevar būt mazāka par nulli un lielāka par 1,5 procentiem.

12. Ja tarifu periods ir garāks par gadu, uz katru tarifu periodu regulatīvā perioda ietvaros tiek attiecināta vienāda pārvades sistēmas pakalpojuma izmaksu efektivitāte. Pēc sistēmas operatora pamatota lūguma regulators var atļaut piemērot atšķirīgu pārvades sistēmas pakalpojuma izmaksu efektivitāti, attiecināšanai uz katru tarifu periodu regulatīvā perioda ietvaros.
13. Šīs metodikas 10. punktā noteiktajā formulā sistēmas operatoru savstarpējo kompensāciju ņem vērā, ja ir izveidota vienotā dabasgāzes pārvades ieejas-izejas sistēma.
14. Sistēmas operatoru savstarpējās kompensācijas lielumu nosaka saskaņā ar vienotās dabasgāzes pārvades ieejas-izejas sistēmas dabasgāzes pārvades sistēmas operatoru savstarpējās kompensācijas kārtību.
15. Sistēmas operators tarifu aprēķinā ietver un precīzi un nepārprotami norāda tikai izmaksas, kas saistītas ar jaudas rezervēšanas pakalpojuma sniegšanu.
16. Sistēmas operators lieto izmaksu attiecināšanas metodi, kuras pamatprincipus un ieviešanu saskaņo ar regulatoru.
17. Jaudas rezervēšanas pakalpojuma izmaksas veido pārrobežu pārvades sistēmas un nacionālās pārvades sistēmas kapitāla izmaksas, ekspluatācijas izmaksas, nodokļi un ieņēmumu korekcija, kas attiecināma uz pārrobežu un nacionālo pārvades sistēmu, un izmaksas nosaka saskaņā ar šādu formulu:

$$I_{PSO} = I_{PSO\ st} + I_{PSO\ nac},$$

kur:

$I_{PSO\ st}$ – pārrobežu pārvades sistēmas izmaksas [tūkst. EUR];

$I_{PSO\ nac}$ – nacionālās pārvades sistēmas izmaksas [tūkst. EUR];

$$I_{PSO\ st} = I_{kap\ st} + I_{ekspl\ st} + I_{nod\ st} - I_{e\ kor\ st},$$

kur

$I_{kap\ st}$ – pārrobežu pārvades sistēmas kapitāla izmaksas [tūkst. EUR];

$I_{ekspl\ st}$ – pārrobežu pārvades sistēmas ekspluatācijas izmaksas [tūkst. EUR];

$I_{nod\ st}$ – nodokļi, kas attiecināmi uz pārrobežu pārvades sistēmu [tūkst. EUR];

$I_{e\ kor\ st}$ – ieņēmumu korekcija, kas saistīta ar iepriekšējo regulatīvā perioda izmaksu un ieņēmumu prognožu novirzēm un ir attiecināma uz pārrobežu pārvades sistēmu [tūkst. EUR];

$$I_{PSO\ nac} = I_{kap\ nac} + I_{ekspl\ nac} + I_{nod\ nac} - I_{e\ kor\ nac},$$

kur:

$I_{kap\ nac}$ – nacionālās pārvades sistēmas kapitāla izmaksas [tūkst. EUR];

$I_{ekspl\ nac}$ – nacionālās pārvades sistēmas ekspluatācijas izmaksas [tūkst. EUR];
 $I_{nod\ nac}$ – nodokļi, kas attiecināmi uz nacionālo pārvades sistēmu [tūkst. EUR];
 $I_{kor\ nac}$ – ieņēmumu korekcija, kas saistīta ar iepriekšējo regulatīvā perioda izmaksu un ieņēmumu prognožu novirzēm un ir attiecināma uz nacionālo pārvades sistēmu [tūkst. EUR].

18. Sistēmas operators vienlaikus ar tarifu projektu iesniedz pamatojumu, ja tarifu aprēķinā iekļaujamās jaudas rezervēšanas pakalpojuma izmaksas netiek attiecinātas atbilstoši šīs metodikas 17. punktā noteiktajam.
19. Nekustamā īpašuma nodokli aprēķina saskaņā ar normatīvajiem aktiem tikai no regulējamo aktīvu bāzes sastāvā iekļautiem aktīviem un aktīviem, kas ierīkoti par trešo pušu līdzekļiem.
20. Kapitāla izmaksu un to sastāvdaļu uzskaiti un aprēķināšanu veic saskaņā ar regulatora noteikto kapitāla izmaksu uzskaites un aprēķināšanas metodiku.

3.1. Ekspluatācijas izmaksas

21. Pārrobežu pārvades sistēmas ekspluatācijas izmaksas nosaka saskaņā ar šādu formulu:

$$I_{ekspl\ st} = I_{tehn\ proc\ st} + I_{pers\ st} + I_{rem\ st} + I_{saim\ st},$$

kur:

$I_{tehn\ proc\ st}$ – pārrobežu pārvades sistēmas dabasgāzes zudumu un tehnoloģiskā procesa nodrošināšanas izmaksas [tūkst. EUR];

$I_{pers\ st}$ – pārrobežu pārvades sistēmas personāla un sociālās izmaksas [tūkst. EUR];

$I_{rem\ st}$ – pārrobežu pārvades sistēmas kārtējo īpašuma uzturēšanai nepieciešamo un veikto ekspluatācijas remontu izmaksas [tūkst. EUR];

$I_{saim\ st}$ – pārrobežu pārvades sistēmas pārējās saimnieciskās darbības izmaksas [tūkst. EUR].

22. Nacionālās pārvades sistēmas ekspluatācijas izmaksas nosaka saskaņā ar šādu formulu:

$$I_{ekspl\ nac} = I_{tehn\ proc\ nac} + I_{pers\ nac} + I_{rem\ nac} + I_{saim\ nac} + I_{sist},$$

kur:

$I_{tehn\ proc\ nac}$ – nacionālās pārvades sistēmas dabasgāzes zudumu un tehnoloģiskā procesa nodrošināšanas izmaksas [tūkst. EUR];

$I_{pers\ nac}$ – nacionālās pārvades sistēmas personāla un sociālās izmaksas [tūkst. EUR];

$I_{rem\ nac}$ – nacionālās pārvades sistēmas kārtējo īpašuma uzturēšanai nepieciešamo un veikto ekspluatācijas remontu izmaksas [tūkst. EUR];

$I_{saim\ nac}$ – nacionālās pārvades sistēmas pārējās saimnieciskās darbības izmaksas [tūkst. EUR];

I_{sist} – dabasgāzes apgādes nodrošināšanas izmaksas [tūkst. EUR].

23. Pārrobežu un nacionālās pārvades sistēmas dabasgāzes pārvades zudumu un tehnoloģiskā procesa nodrošināšanas izmaksas ir saistītas ar attiecīgā laika periodā pārvades sistēmā ievadītās un no pārvades sistēmas izvadītās dabasgāzes daudzuma starpību, ko veido dabasgāzes zudumi un dabasgāzes patēriņš tehnoloģiskām vajadzībām. Dabasgāzes zudumu un tehnoloģiskā procesa nodrošināšanas izmaksas nosaka saskaņā ar šādu formulu:

$$I_{tehn\ proc\ (st,nac)} = I_{zud\ (st,nac)} + I_{teh\ (st,nac)} = (E_{zud(st,nac)} + E_{teh\ (st,nac)}) \times C_{zud},$$

kur:

$I_{tehn\ proc\ (st,nac)}$ – pārrobežu un nacionālās pārvades sistēmas dabasgāzes zudumu un tehnoloģiskā procesa nodrošināšanas izmaksas [tūkst. EUR];

$I_{zud(st,nac)}$ – maksa par dabasgāzes zudumiem pārrobežu un nacionālajā pārvades sistēmā [tūkst. EUR];

$I_{teh(st,nac)}$ – maksa par dabasgāzes patēriņu tehnoloģiskām vajadzībām pārrobežu un nacionālajā pārvades sistēmā [tūkst. EUR];

$E_{zud(st,nac)}$ – prognozētie dabasgāzes zudumi pārrobežu un nacionālajā pārvades sistēmā [kWh];

$E_{teh(st,nac)}$ – prognozētais dabasgāzes patēriņš tehnoloģiskām vajadzībām pārrobežu un nacionālajā pārvades sistēmā [kWh];

C_{zud} – prognozētā vidējā dabasgāzes zudumu cena [EUR/kWh].

24. Ja sistēmas operators slēdz dabasgāzes mainīgas cenas līgumu dabasgāzes iepirkšanai, komersants pamatoto izmaksu aprēķināšanai, kas saistāma ar dabasgāzes cenas prognozi un ar to saistīto pamatoto izmaksu aprēķinu, izmanto regulatora vadlīnijas dabasgāzes cenas prognozēšanai. Ja tiek izmantoti citi dabasgāzes cenas prognozēšanas principi vai slēgts līgums dabasgāzes iepirkšanai par fiksētu dabasgāzes cenu, tad sistēmas operators sniedz ekonomisko pamatojumu šādas pieejas izvēlei.
25. Pārrobežu un nacionālās pārvades sistēmas personāla un sociālās izmaksas aprēķina saskaņā ar Darba likumu un sociālās apdrošināšanas jomu reglamentējošajiem normatīvajiem aktiem. Personāla un sociālo izmaksu vērtēšanas principi noteikti regulatora personāla izmaksu aprēķināšanas vadlīnijās.
26. Pārrobežu un nacionālās pārvades sistēmas īpašuma uzturēšanai nepieciešamo un veikto kārtējo ekspluatācijas remontu izmaksas un darbu, kuri nepieciešami sistēmas operatora grāmatvedības bilancē esošo un nomāto pārvades aktīvu un administrēšanas aktīvu pamatlīdzekļu (ēku, būvju, iekārtu u.c.) uzturēšanai darba kārtībā un saglabāšanai un kurus veic citi komersanti, izmaksas noraksta un iegrāmato pārskata periodā, kurā tās radušās. Šajā pozīcijā iekļauj krājumu uzturēšanas finansēšanas izmaksas atbilstoši plānotajam krājumu aprites ciklam, piemērojot komersanta faktisko aizņēmumu likmi. Krājumu uzturēšanas finansēšanas izmaksas tiek novērtētas, ņemot vērā nepārtraukta un drošības prasībām atbilstoša jaudas rezervēšanas pakalpojuma sniegšanai nepieciešamo krājumu apjomu. Ja faktiskā aizņēmuma likme, ko piemēro krājumu finansēšanas izmaksu novērtēšanai, pārsniedz pēdējo sešu mēnešu vidējo Latvijas Bankas publicēto nefinanšu sabiedrībām izsniegto īstermiņa kredītu (*euro*) mainīgo procentu likmi (jaunajiem darījumiem) atbilstoši krājumu apjomiem, krājumu uzturēšanas finansēšanas izmaksas tiek novērtētas, piemērojot pēdējo sešu mēnešu vidējo Latvijas Bankas publicēto nefinanšu sabiedrībām izsniegto īstermiņa kredītu (*euro*) mainīgo procentu likmi (jaunajiem darījumiem) atbilstoši krājumu apjomiem. Šajā pozīcijā neuzskaita ar kapitalizētu remontu un jaunu pamatlīdzekļu izveidi saistītās izmaksas un to veikšanai uzturēto krājumu finansēšanas izmaksas.
27. Pārrobežu un nacionālās pārvades sistēmas pārējās saimnieciskās darbības izmaksas ir ar sistēmas operatora darbību saistītas izmaksas, kas nav iekļautas citās izmaksu pozīcijās.
28. Izmaksas, kas saistītas ar sistēmas operatora attīstību, pētījumiem un ar to saistītajām konsultācijām, nevar pārsniegt vienu procentu no tarifu projektā iekļautajām vidējām ekspluatācijas izmaksām.
29. Dabasgāzes apgādes nodrošināšanas izmaksas, kas saistītas ar Ministru kabineta noteikumos noteikto sistēmas operatora pienākumu nodrošināt enerģētiskās krīzes laikā nepieciešamo dabasgāzes izņemšanas jaudu no Inčukalna pazemes gāzes krātuves, tarifu projektā iekļauj atbilstoši faktiskajai, pamatotai vērtībai, paredzot to

atgūšanu divos gāzes gados no dabasgāzes apgādes nodrošināšanas saistību izpildes izmaksu rašanās brīža.

30. Energoapgādes drošuma rezervju uzglabāšanas ekonomiski pamatotās izmaksas, kas saistītas ar Enerģētikas likuma 82.¹ panta otrajā daļā noteikto sistēmas operatora pienākumu nodrošināt Inčukalna pazemes gāzes krātuves pieejamību energoapgādes drošuma rezervēm un to uzglabāšanu, tarifu projektā iekļauj atbilstoši plānotajai vērtībai.

3.2. Ieņēmumu un pārvadītā dabasgāzes daudzuma korekcija

31. Sistēmas operators atbilstoši šīs metodikas pielikumam izveido regulatīvo rēķinu, kurā saskaņā ar šīs metodikas 32., 34., 39., 40. un 41. punktu uzskaita starpību starp atļautajiem (plānotajiem) un faktiskajiem ieņēmumiem un starpību starp plānotajām un faktiskajām izmaksām, nodalot ieņēmumus, kas attiecināmi uz pārrobežu un nacionālo pārvades sistēmu. Regulatīvā rēķina atlikumu attiecina uz nākamajiem tarifu un regulatīvajiem periodiem atbilstoši šīs metodikas 37. un 42. punktam. Uzsākot jaunu regulatīvo periodu, regulatīvā rēķina atlikums tiek noteikts vienāds ar nulli *euro*.
32. Sistēmas operators sešus mēnešus pirms tarifu perioda beigām regulatīvajā rēķinā uzskaita:
- 32.1. starpību starp faktiskajiem (prognozētajiem) un plānotajiem ieņēmumiem tarifu periodā, ko nosaka, summējot faktisko starpību par noslēgtajiem mēnešiem attiecīgajā tarifu periodā un prognozēto starpību aprēķina veikšanas brīdī, par pārējiem attiecīgā tarifu perioda mēnešiem. Aprēķinot starpību, ņem vērā arī papildu ieņēmumus, kas saistīti ar rīkotajām jaudu izsolēm;
- 32.2. starpību starp plānotajām un faktiskajām (prognozētajām) tehnoloģiskā procesa nodrošināšanas un dabasgāzes zudumu izmaksām, ko nosaka, ņemot vērā faktisko dabasgāzes cenu noslēgtajos tarifu perioda mēnešos un aprēķina brīdī prognozēto dabasgāzes cenu pārējiem tarifu perioda mēnešiem. Nosakot tehnoloģiskā procesa nodrošināšanas un dabasgāzes zudumu izmaksu starpību, aprēķinos izmanto dabasgāzes zudumu daudzumu, kas nepārsniedz apstiprināto uz attiecīgo tarifu periodu attiecināmo dabasgāzes zudumu daudzumu;
- 32.3. starpību starp plānoto inflācijas radīto izmaksu pieaugumu regulatīvā perioda tarifu periodā un prognozēto vai paredzamo (ja iepriekšējā tarifu periodā ir pārskatītas prognozētās izmaksas) inflācijas radīto izmaksu pieaugumu, ko nosaka saskaņā ar šādu formulu:

$$IIP_{t\ pr} = ((I_{pers,t} + I_{rem,t} + I_{saimn,t}) - I_{ne,t}) \times (PCI_{pl} - PCI_{pr}) / PCI_{pl},$$

kur:

$IIP_{t\ pr}$ – prognozētā starpība starp plānoto inflācijas radīto izmaksu pieaugumu regulatīvā perioda attiecīgajā tarifu periodā un prognozētās inflācijas radīto izmaksu pieaugumu šajā tarifu periodā [tūkst. EUR];

$I_{pers,t}$ – tarifu aprēķinā iekļautās personāla un sociālās izmaksas, kas aprēķinātas, izmantojot inflācijas prognozi, un attiecināmas uz attiecīgo tarifu periodu [tūkst. EUR];

$I_{rem,t}$ – tarifu aprēķinā iekļautas īpašuma uzturēšanai nepieciešamo un citu komersantu veikto kārtējo ekspluatācijas remontu izmaksas, kas attiecināmas uz attiecīgo tarifu periodu [tūkst. EUR];

$I_{saimn,t}$ – tarifu aprēķinā iekļautās pārējās saimnieciskās darbības izmaksas, kas attiecināmas uz attiecīgo tarifu periodu [tūkst. EUR];

$I_{ne,t}$ – tarifu aprēķinā iekļautas ekspluatācijas izmaksas, kuras attiecināmas uz attiecīgo tarifu periodu un uz kurām inflācijas radītas izmaksu izmaiņas regulatīvajā periodā nav plānotas [tūkst. EUR];

PCI_{pl} – tarifu aprēķinā izmantotās plānotās patēriņa cenu inflācijas kumulatīvais rādītājs attiecīgajam tarifu periodam;

PCI_{pr} – prognozētās patēriņa cenu inflācijas kumulatīvais rādītājs attiecīgajam tarifu periodam;

- 32.4. starpību starp plānoto nominālās bruto algas izmaiņu radīto izmaksu pieaugumu tarifu periodā un prognozēto nominālās bruto algas izmaiņu radīto izmaksu pieaugumu tarifu periodā, ko nosaka saskaņā ar šādu formulu:

$$PIP_{t\ pr} = I_{pers\ BAI,t} \times (BAI_{pl} - BAI_{pr}) / BAI_{pl},$$

kur:

$PIP_{t\ pr}$ – prognozētā starpība starp plānoto nominālās bruto algas izmaiņu radīto izmaksu pieaugumu regulatīvā perioda attiecīgajā tarifu periodā un faktiskās nominālās bruto algas izmaiņas radīto izmaksu pieaugumu šajā tarifu periodā [tūkst. EUR];

$I_{pers\ BAI,t}$ – tarifu aprēķinā iekļautas personāla izmaksas, kas aprēķinātas, izmantojot nominālās bruto algas izmaiņas prognozi, un attiecināmas uz attiecīgo tarifu periodu [tūkst. EUR];

BAI_{pl} – tarifu aprēķinā izmantotas plānotās nominālās bruto algas izmaiņu kumulatīvais rādītājs attiecīgajam tarifu periodam;

BAI_{pr} – prognozētais nominālās bruto algas izmaiņu kumulatīvais rādītājs attiecīgajam tarifu periodam;

- 32.5. starpību starp faktisko (prognozēto) un plānoto sistēmas operatoru savstarpējās kompensācijas apjomu tarifu periodā, ko nosaka, summējot faktisko starpību par noslēgtajiem mēnešiem attiecīgajā tarifu periodā un prognozēto starpību aprēķina veikšanas brīdī, par pārējiem attiecīgā tarifu perioda mēnešiem;

- 32.6. starpību starp plānotajām un faktiskajām (prognozētajām) dabasgāzes apgādes nodrošināšanas izmaksām un energoapgādes drošuma rezervju uzglabāšanas ekonomiski pamatotajām izmaksām, ko nosaka, summējot faktisko starpību par noslēgtajiem mēnešiem attiecīgajā tarifu periodā un prognozēto starpību aprēķina veikšanas brīdī, par pārējiem attiecīgā tarifu perioda mēnešiem;

- 32.7. pamatotas faktiskās neparedzētās izmaksas ārējo normatīvo aktu izmaiņu vai ārkārtas situāciju novēršanas dēļ, kas radušās attiecīgā regulatīvā perioda iepriekšējā vai esošajā tarifu periodā un nav atgūstamas citādi;

- 32.8. starpības starp šīs metodikas 32.1., 32.2., 32.3., 32.4., 32.5. un 32.6. apakšpunktā minētajām faktiskajām un prognozētajām izmaksām un ieņēmumiem par iepriekšējā tarifu perioda mēnešiem, tajā skaitā par iepriekšējā regulatīvā perioda pēdējo tarifu perioda mēnešiem, par kuriem, veicot regulatīvā rēķina aprēķinu iepriekšējā tarifu periodā, tajā skaitā iepriekšējā regulatīvā perioda pēdējā tarifu periodā, tika izmantotas izmaksu prognozes;

- 32.9. regulatīvajā rēķinā par pirmo tarifu periodu sistēmas operators uzskaita starpību starp prognozētajām un faktiskajām kapitāla izmaksām par iepriekšējā regulatīvā perioda pēdējo tarifu periodu.

33. Sistēmas operatoram ne vēlāk kā sešus mēnešus pirms tarifu perioda beigām regulatīvajā rēķinā ir tiesības uzskaitīt paredzamo nākamo tarifu periodu izmaksu starpību, ko nosaka kā izmaksu starpību starp tarifu projektā plānotajām nākamo tarifu periodu izmaksām un regulatīvā rēķina sagatavošanas brīdī prognozējamām nākamo tarifu periodu izmaksām šādās pozīcijās:

- 1) dabasgāzes zudumu un tehnoloģiskā procesa nodrošināšanas izmaksas;
  - 2) prognozētās kumulatīvās inflācijas ietekmes izmaksas apstiprinātajā tarifā un prognozētā inflācija nākamajiem regulatīvā perioda gadiem;
  - 3) prognozētās nominālās bruto algas koeficienta ietekmes izmaksas apstiprinātajā tarifā un prognozētais nominālo bruto algas koeficients nākamajiem regulatīvā perioda gadiem.
34. Šīs metodikas 32. punktā minētās starpības tiek noteiktas uz šādu periodu:
    - 34.1. šīs metodikas 32.1., 32.2., 32.3., 32.4., 32.5. un 32.6. apakšpunktā minētās starpības tiek noteiktas uz tarifu perioda pēdējo dienu;
    - 34.2. šīs metodikas 32.7. apakšpunktā minētās izmaksas tiek noteiktas uz aprēķinu iesniegšanas brīdi;
    - 34.3. šīs metodikas 32.8. apakšpunktā minētās izmaksas tiek noteiktas uz iepriekšējā tarifu perioda, tajā skaitā iepriekšējā regulatīvā perioda, pēdējā tarifu perioda pēdējo dienu.
  35. Sistēmas operators ne vēlāk kā četrus mēnešus un divas nedēļas pirms tarifu perioda beigām iesniedz regulatoram informāciju par regulatīvā rēķina atlikumu, kas noteikts atbilstoši šīs metodikas 32. un 34. punktam, un tā pamatojumu.
  36. Ja regulatīvajā periodā ir vairāki tarifu periodi, piemērojot šīs metodikas 35. punktā noteikto plānoto ieņēmumu korekciju uz nākamo tarifu periodu, sistēmas operatoram ir tiesības veikt izejas punkta Latvijas lietotāju apgādei prognozēto dienas vidējo jaudu korekciju. Koriģēto izejas punkta Latvijas lietotāju apgādei dienas vidējo jaudu nosaka atbilstoši trīs iepriekšējo gāzes gadu dienas vidējai jaudai. Ja plānots veikt jaudas korekciju, sistēmas operators iesniedz regulatoram precizētu izejas punkta Latvijas lietotāju apgādei dienas vidējās jaudas prognozi ne vēlāk kā trīs mēnešus pirms šīs metodikas 83. punktā noteiktās atļaujas izmantošanas.
  37. Ja regulatīvajā periodā ir vairāki tarifu periodi, uz nākamo tarifu periodu attiecināmo ieņēmumu korekcijas daļu nosaka šādi:
    - 37.1. ja regulatīvā rēķina atlikums ir negatīvs, sistēmas operatoram ir tiesības attiecināt regulatīvā rēķina atlikumu uz nākamo tarifu periodu un palielināt nākamā tarifu perioda plānotos ieņēmumus, ievērojot šādus nosacījumus:
      - 37.1.1. regulatīvā rēķina atlikums pārsniedz vienu procentu no tarifu aprēķinā iekļautajām vidējām tarifu perioda plānotajām ekspluatācijas izmaksām;
      - 37.1.2. uz tarifu periodu attiecināmā ieņēmumu korekcijas daļa nepārsniedz 40% no tarifu perioda plānotajām ekspluatācijas izmaksām. 40% ierobežojums neattiecas uz izmaksu starpību, kas veidojas tehnoloģiskā procesa nodrošināšanas un dabasgāzes zudumu izmaksu noviržu rezultātā, ja vidējā faktiskā dabasgāzes cena attiecīgajā tarifu periodā bijusi par sešiem vai vairāk *euro* par MWh lielāka nekā plānotā dabasgāzes cena;
    - 37.2. ja regulatīvā rēķina atlikums ir pozitīvs, sistēmas operatoram ir pienākums attiecināt regulatīvā rēķina atlikumu uz nākamo tarifu periodu un samazināt nākamā tarifu perioda plānotos ieņēmumus, ja regulatīvā rēķina atlikums pārsniedz vienu procentu no tarifu perioda plānotajām ekspluatācijas izmaksām;
    - 37.3. regulatīvā rēķina atlikumu, kas netiek attiecināts uz nākamo tarifu periodu atbilstoši šīs metodikas 37.1. vai 37.2. apakšpunktam, sistēmas operators ņem vērā, nosakot uz tarifu periodu attiecināmo ieņēmumu korekcijas daļu uz aiznākamo tarifu periodu vai nākamo regulatīvo periodu.
  38. Šīs metodikas 32. punktā noteiktā regulatīvā rēķina atlikums ir vienāds ar ieņēmumu korekcijas daļu un palielina vai samazina šīs metodikas 17. punktā noteiktās jaudas rezervēšanas pakalpojuma izmaksas nākamā regulatīvā perioda visiem tarifu periodiem, proporcionāli tarifu periodā plānotajam mēnešu skaitam, ja regulators pēc

- sistēmas operatora lūguma nav atļāvis piemērot atšķirīgu ieņēmumu korekcijas attiecināšanu.
39. Sistēmas operators kopā ar jaunu tarifu projektu atbilstoši šīs metodikas pielikumam iesniedz regulatoram informāciju par regulatīvā rēķina atlikumu un tā pamatojumu. Nosakot aktuālo regulatīvā rēķina atlikumu, sistēmas operators uzskaita:
- 39.1. līdz jauna tarifu projekta iesniegšanai uz plānotajiem ieņēmumiem prognozēto neattiecināto regulatīvā rēķina atlikumu, kas uzskaitīts saskaņā ar šīs metodikas 32. un 34. punktu;
- 39.2. izmaksu ietaupījumu pa izmaksu grupām, kas noteikts kā starpība starp faktiskajām izmaksām un atbilstošajā regulatīvajā periodā plānotajām izmaksām, tām izmaksu grupām, kuru faktiskās izmaksas regulatīvā perioda laikā bijušas mazākas par plānotajām un kuras nav ieskaitītas regulatīvajā rēķinā saskaņā ar šīs metodikas 32. un 34. punktu;
- 39.3. kapitāla izmaksu korekciju, kas tiek aprēķināta atbilstoši regulatora noteiktajai kapitāla izmaksu uzskaites un aprēķināšanas metodikai.
40. Ja sistēmas operators, regulatīvā perioda laikā īstenojot efektivitātes uzlabošanas pasākumus, ir sasniedzis efektivitātes apmēru, kas pārsniedz atbilstoši šīs metodikas 11. punktam aprēķināto izmaksu efektivitāti, iesniedzot regulatoram pamatojumu, sistēmas operatoram ir tiesības samazināt šīs metodikas 39. punkta minētajā kārtībā noteikto regulatīvā rēķina atlikumu par faktisko izmaksu ietaupījumu apmēru, kas pārsniedz noteikto izmaksu efektivitātes līmeni.
41. Šīs metodikas 39. un 40. punktā minētie lielumi tiek noteikti uz attiecīgā regulatīvā perioda pēdējā tarifu perioda pēdējo dienu.
42. Šīs metodikas 17. punktā noteikto ieņēmumu korekciju nākamajam regulatīvajam periodam nosaka šādi:
- 42.1. ja regulatīvā rēķina atlikums ir negatīvs, sistēmas operatoram ir tiesības attiecināt regulatīvā rēķina atlikumu pilnā vai daļējā apmērā uz nākamo regulatīvo periodu, attiecīgi palielinot šīs metodikas 10. punktā noteiktos atļautos ieņēmumus nākamajam regulatīvajam periodam;
- 42.2. ja regulatīvā rēķina atlikums ir pozitīvs, sistēmas operatoram ir pienākums attiecināt regulatīvā rēķina atlikumu uz nākamo regulatīvo periodu un samazināt šīs metodikas 10. punktā noteiktos regulatīvā perioda plānotos ieņēmumus.

4. Atļauto ieņēmumu attiecināšanas principi

43. Sistēmas operatora atļautos ieņēmumus iedala pārrobežu pārvades sistēmas un nacionālās pārvades sistēmas ieņēmumos saskaņā ar šādu formulu:

$$Aie_{PSO} = Aie_{PSO\ nac} + Aie_{PSO\ st},$$

kur:

$Aie_{PSO\ nac}$ – nacionālās pārvades sistēmas atļautie ieņēmumi [tūkst. EUR];

$Aie_{PSO\ st}$ – pārrobežu pārvades sistēmas atļautie ieņēmumi [tūkst. EUR].

44. Pārrobežu un nacionālās pārvades sistēmas atļautos ieņēmumus izmanto attiecīgi pārrobežu pārvades sistēmas un nacionālās pārvades sistēmas izmaksu, kuras aprēķina saskaņā ar šīs metodikas 17. punktā noteiktajām formulām, segšanai, ņemot vērā izmaksu efektivitāti, un sistēmas operatoru savstarpējo kompensāciju. Jaudas rezervēšanas pakalpojuma izmaksu lielumu, kas sistēmas operatoram jāsamazina, uzlabojot pamatlīdzekļu un citu resursu izmantošanas efektivitāti, kā arī saimnieciskās darbības efektivitāti, un sistēmas operatoru savstarpējo kompensāciju attiecina uz pārrobežu pārvades sistēmas un nacionālās pārvades sistēmas izmaksām

- atbilstoši izmaksu attiecināšanas metodei. Atļautos ieņēmumus sistēmas operators atgūst ar jaudas produktu tarifiem, sniedzot jaudas rezervēšanas pakalpojumu.
45. Sistēmas operators, aprēķinot atļautos ieņēmumus, kas atgūstami no ieejas punktu no citām pārvades ieejas-izejas sistēmām un no izejas punktu uz citām pārvades ieejas-izejas sistēmām jaudas rezervēšanas, ieņēmumiem par ieejas punktu jaudas rezervēšanu piemēro atļauto ieņēmumu sadalījuma koeficientu 0,50 un ieņēmumiem par izejas punktu jaudas rezervēšanu – atļauto ieņēmumu sadalījuma koeficientu 0,50. Sistēmas operators vienlaikus ar tarifu projektu iesniedz pamatojumu, ja atļauto ieņēmumu sadalījuma koeficienti tiek koriģēti.
46. Sistēmas operators iesniedz priekšlikumu par ieejas punkta no dabasgāzes krātuves un izejas punkta uz dabasgāzes krātuvi ieņēmumu pārdales koeficientu starp pārvades sistēmu un izejas punktu Latvijas lietotāju apgādei (K_{reg}), kā arī ieejas punkta no dabasgāzes krātuves un izejas punkta uz dabasgāzes krātuvi tarifiem piemērojamo atlaides apmēru (D_{kr}). Sistēmas operators var noteikt ieejas punkta no sašķidrinātās dabasgāzes iekārtas tarifiem piemērojamo atlaidi. Sistēmas operators pārdales koeficienta un atlaides lieluma pamatojumu iesniedz vienlaikus ar tarifu projektu.

5. Gada standarta jaudas produktu tarifu aprēķins, ja ir izveidota vienotā dabasgāzes pārvades ieejas-izejas sistēma

47. Gada standarta jaudas produkta tarifu ieejas punktiem vienotajā dabasgāzes pārvades ieejas-izejas sistēmā no citas pārvades ieejas-izejas sistēmas vienotās dabasgāzes pārvades ieejas-izejas sistēmas operatori nosaka, savstarpēji vienojoties un ņemot vērā vienotās dabasgāzes pārvades ieejas-izejas sistēmas regulatīvo iestāžu viedokli.
48. Gada standarta jaudas produkta tarifu izejas punktiem uz citu pārvades ieejas-izejas sistēmu nosaka vienādā apmērā ar gada standarta jaudas produkta tarifu ieejas punktiem vienotajā dabasgāzes pārvades ieejas-izejas sistēmā saskaņā ar šādu formulu:

$$T_{iz(g)} = T_{ie(g)},$$

kur:

$T_{ie(g)}$ – pārvades sistēmas gada standarta jaudas produkta tarifs ieejas punktiem no citas pārvades ieejas-izejas sistēmas [EUR/kWh/h/gadā];

$T_{iz(g)}$ – pārvades sistēmas gada standarta jaudas produkta tarifs izejas punktiem uz citu pārvades ieejas-izejas sistēmu [EUR/kWh/h/gadā].

49. Gada standarta jaudas produkta tarifu ieejas punktam no dabasgāzes krātuves nosaka saskaņā ar šādu formulu:

$$T_{iekr(g)} = T_{ie(g)} \times (1 - D_{kr}),$$

kur:

$T_{iekr(g)}$ – gada standarta jaudas produkta tarifs ieejas punktam no dabasgāzes krātuves [EUR/kWh/h/gadā].

50. Gada standarta jaudas produkta tarifu izejas punktam uz dabasgāzes krātuvi nosaka saskaņā ar šādu formulu:

$$T_{izkr(g)} = T_{iz(g)} \times (1 - D_{kr}),$$

kur:

$T_{izkr(g)}$ – gada standarta jaudas produkta tarifs izejas punktam uz dabasgāzes krātuvi [EUR/kWh/h/gadā].

51. Gada standarta jaudas produkta tarifu ieejas punktos no atjaunīgo gāzu un mazoglekļa gāzu ražotnēm un atjaunīgo gāzu un mazoglekļa gāzu ievades punktos nosaka saskaņā ar šādu formulu:

$$T_{ie\ b} = \frac{I_b}{P_{ie\ b}}, \text{ kur:}$$

$T_{ie\ b}$ – standarta jaudas produkta tarifs ieejas punktos no atjaunīgo gāzu un mazoglekļa gāzu ražotnēm un atjaunīgo gāzu un mazoglekļa gāzu ievades punktos [EUR/kWh/h/gadā];

I_b – izmaksas, kas attiecināmas uz atjaunīgo gāzu un mazoglekļa gāzu ražotnēm un atjaunīgo gāzu un mazoglekļa gāzu ievades punktiem [tūkst. EUR];

$P_{ie\ b}$ – ieejas punkta no Latvijas ražošanas iekārtas prognozētā dienas vidējā jauda un atjaunīgo gāzu un mazoglekļa gāzu ievades punktu prognozētā stundas vidējā jauda [kWh/h].

52. Maksu par izejas punkta Latvijas lietotāju apgādei izmantošanu nosaka saskaņā ar šādu formulu:

$$K_{pārv} = \frac{A_{ie\ PSO\ nac} - T_{iz\ kr\ (g)} \times P_{iz\ kr} - T_{ie\ kr\ (g)} \times P_{ie\ kr}}{T_{ie\ b\ (g)} \times P_{ie\ b}},$$

kur:

$K_{pārv}$ – maksa par izejas punkta Latvijas lietotāju apgādei izmantošanu [EUR/kWh/h/gadā].

53. Ja atbilstoši šīs metodikas 5. punktam regulators ir atļāvis uz katru tarifu periodu regulatīvā perioda ietvaros attiecināt atšķirīgu atļauto ieņēmumu apmēru (plānotos ieņēmumus), maksu par izejas punkta Latvijas lietotāju apgādei izmantošanu nosaka saskaņā ar šādu formulu:

$$K_{pārv} = \frac{I_{e\ PSO\ nac} - T_{iz\ kr\ (g)} \times P_{iz\ kr} - T_{ie\ kr\ (g)} \times P_{ie\ kr}}{T_{ie\ b\ (g)} \times P_{ie\ b}},$$

kur:

$I_{e\ PSO\ nac}$ – nacionālās pārvades sistēmas plānotie ieņēmumi [tūkst. EUR].

6. Gada standarta jaudas produktu tarifu aprēķins, ja nav izveidota vienotā dabasgāzes pārvades ieejas-izejas sistēma

54. Gada standarta jaudas produkta tarifu ieejas punktiem no citas pārvades ieejas-izejas sistēmas nosaka saskaņā ar šādu formulu:

$$T_{ie\ (g)} = \frac{I_{e\ PSO\ st} \times V_{ie} \times \left(1 - \frac{P_{ie\ kr}}{P_{ie}} \times D_{kr} \times K_{reg}\right)}{P_{ie} - P_{ie\ kr} \times D_{kr}}$$

kur:

$I_{e\ PSO\ st}$ – pārrobežu pārvades sistēmas plānotie ieņēmumi [tūkst. EUR];

V_{ie} – plānoto ieņēmumu sadalījuma koeficients ieņēmumiem par ieejas punktu no citas pārvades ieejas-izejas sistēmas jaudas rezervēšanu;

$P_{ie\ kr}$ – ieejas punkta no dabasgāzes krātuves prognozētā stundas vidējā jauda tarifu periodā [kWh/h];

P_{ie} – pārvades sistēmas ieejas jauda tarifu periodā [kWh/h];

K_{reg} – ieejas punkta no dabasgāzes krātuves un izejas punkta uz dabasgāzes krātuvi ieņēmumu pārdales koeficients starp pārvades sistēmu un izejas punktu Latvijas lietotāju apgādei.

55. Gada standarta jaudas produkta tarifu ieejas punktam no dabasgāzes krātuves nosaka, izmantojot šīs metodikas 49. punktā noteikto formulu.

56. Gada standarta jaudas produkta tarifu izejas punktiem uz citu pārvades ieejas-izejas sistēmu nosaka saskaņā ar šādu formulu:

$$T_{iz(g)} = \frac{Ie_{PSO\ st} \times V_{iz} \times \left(1 - \frac{P_{iz\ kr} \times D_{kr} \times K_{reg}}{P_{iz}}\right)}{P_{iz} - P_{iz\ kr} \times D_{kr}},$$

kur:

V_{iz} – plānoto ieņēmumu sadalījuma koeficients ieņēmumiem par izejas punktu uz citu pārvades ieejas-izejas sistēmu jaudas rezervēšanu;

P_{iz} – pārvades sistēmas izejas jauda tarifu periodā [kWh/h];

$P_{iz\ kr}$ – izejas punkta uz dabasgāzes krātuvi prognozētā stundas vidējā jauda tarifu periodā [kWh/h].

57. Gada standarta jaudas produkta tarifu izejas punktam uz dabasgāzes krātuvi nosaka, izmantojot šīs metodikas 50. punktā noteikto formulu.

58. Maksu par izejas punkta Latvijas lietotāju apgādei izmantošanu nosaka saskaņā ar šādu formulu:

$$K_{pārv} = \frac{Ie_{PSO\ nac} + Ie_{PSO\ st} \times D_{kr} \times K_{reg} \times \left(\frac{P_{ie\ kr} \times V_{ie}}{P_{ie}} + \frac{P_{iz\ kr} \times V_{iz}}{P_{iz}}\right) + T_{iz(g)} \times P_{iz\ v}}{P_N}$$

7. Reizinātāju un sezonāla faktora lielums

59. Sistēmas operators tarifu projektā izmantoto reizinātāju un sezonālā faktora lieluma ekonomisko pamatojumu, ņemot vērā sistēmas operatora pienākumu nodrošināt pārvades sistēmas efektīvu izmantošanu jaudas rezervēšanas pakalpojuma sniegšanai un kopējo jaudas rezervēšanas pakalpojuma izmaksu segšanu, iesniedz reizē ar tarifu projektu.

60. Pārvades sistēmas ieejas un izejas punktu pārslodzes reizinātāju (turpmāk – pārslodzes reizinātājs) nosaka saskaņā ar šādu formulu:

$$K_{pārs} = P \times 100\%,$$

kur:

$K_{pārs}$ – pārvades sistēmas ieejas un izejas punktu pārslodzes reizinātājs;

P – pārvades sistēmas ieejas un izejas punktu pārslodzes varbūtība;

$$P = \frac{n \times L_a}{L} \times \frac{N_a}{N},$$

kur:

n – prognozētais standarta jaudas produkta aizstāšanu ar atslēdzamās jaudas produktu skaits;

L_a – vienas standarta jaudas produkta aizstāšanas prognozētais vidējais ilgums [h];

L – kopējais attiecīgā standarta jaudas produkta aizstāšanas ar atslēdzamās jaudas produktu ilgums [h];

N_a – vienā standarta jaudas produkta aizstāšanā aizstātās jaudas prognozētais vidējais lielums [kWh/h];

N – kopējā attiecīgā standarta jaudas produkta aizstāšanas ar atslēdzamās jaudas produktu jauda [kWh/h].

61. Ja aprēķinātais pārslodzes reizinātājs ir vienāds ar 0, tad tarifu aprēķinos izmanto pārslodzes reizinātāju, kas vienāds ar 0,05.

8. Īstermiņa standarta jaudas produktu tarifu aprēķins

62. Ceturkšņa, mēneša, dienas un pašreizējās dienas standarta jaudas produkta tarifu ieejas punktiem no citas pārvades ieejas-izejas sistēmas nosaka saskaņā ar šādu formulu:

$$T_{ie(c,m,d,dl)} = \frac{T_{ie(g)} \times K_{(c,m,d,dl)} \times S_{(c,m,d,dl)}}{G} \times h,$$

kur:

$T_{ie(c,m,d,dl)}$ – ceturkšņa (EUR/kWh/h/ceturksnī), mēneša (EUR/kWh/h/mēnesī), dienas vai pašreizējās dienas (EUR/kWh/h/dienā) standarta jaudas produkta tarifs ieejas punktiem no citas pārvades ieejas-izejas sistēmas;

$K_{(c,m,d,dl)}$ – reizinātājs ceturkšņa, mēneša, dienas vai pašreizējās dienas standarta jaudas produktiem;

$S_{(c,m,d,dl)}$ – sezonālais faktors ceturkšņa, mēneša, dienas vai pašreizējās dienas standarta jaudas produktiem;

h – stundu skaits periodā, kad izmanto īstermiņa standarta jaudas produktu;

G – stundu skaits tarifa piemērošanas gadā.

63. Ceturkšņa, mēneša, dienas un pašreizējās dienas standarta jaudas produkta tarifu izejas punktiem uz citu pārvades ieejas-izejas sistēmu nosaka saskaņā ar šādu formulu:

$$T_{iz(c,m,d,dl)} = \frac{T_{iz(g)} \times K_{(c,m,d,dl)} \times S_{(c,m,d,dl)}}{G} \times h,$$

kur:

$T_{iz(c,m,d,dl)}$ – ceturkšņa (EUR/kWh/h/ceturksnī), mēneša (EUR/kWh/h/mēnesī), dienas un pašreizējās dienas (EUR/kWh/h/dienā) standarta jaudas produkta tarifs izejas punktiem uz citu pārvades ieejas-izejas sistēmu.

64. Ceturkšņa, mēneša, dienas un pašreizējās dienas standarta jaudas produkta tarifu ieejas punktam no dabasgāzes krātuves nosaka saskaņā ar šādu formulu:

$$T_{iekr(c,m,d,dl)} = \frac{T_{iekr(g)} \times K_{(c,m,d,dl)} \times S_{(c,m,d,dl)}}{G} \times h,$$

kur:

$T_{iekr(c,m,d,dl)}$ – ceturkšņa (EUR/kWh/h/ceturksnī), mēneša (EUR/kWh/h/mēnesī), dienas un pašreizējās dienas (EUR/kWh/h/dienā) standarta jaudas produkta tarifs ieejas punktam no dabasgāzes krātuves.

65. Ceturkšņa, mēneša, dienas un pašreizējās dienas standarta jaudas produkta tarifu izejas punktam no dabasgāzes krātuves nosaka saskaņā ar šādu formulu:

$$T_{izkr(c,m,d,dl)} = \frac{T_{izkr(g)} \times K_{(c,m,d,dl)} \times S_{(c,m,d,dl)}}{G} \times h,$$

kur:

$T_{izkr(c,m,d,dl)}$ – ceturkšņa (EUR/kWh/h/ceturksnī), mēneša (EUR/kWh/h/mēnesī), dienas un pašreizējās dienas (EUR/kWh/h/dienā) standarta jaudas produkta tarifs izejas punktam no dabasgāzes krātuves.

66. Īstermiņa standarta jaudas produktu tarifus ieejas punktam no dabasgāzes krātuves dabasgāzes iesūkņēšanas laikā un izejas punktam uz dabasgāzes krātuvi dabasgāzes izņemšanas laikā aprēķina saskaņā ar šīs metodikas 65. punktā noteikto formulu;

67. Ceturkšņa, mēneša, dienas un pašreizējās dienas standarta jaudas produkta maksu par izejas punktam Latvijas lietotāju apgādei izmantošanu nosaka saskaņā ar šādu formulu:

$$K_{pārv(c,m,d,dl)} = \frac{K_{pārv} \times K_{(c,m,d,dl)} \times S_{(c,m,d,dl)}}{G} \times h$$

68. Ceturkšņa, mēneša, dienas un pašreizējās dienas standarta jaudas produkta ieejas punktos no atjaunīgo gāzu un mazoglekļa gāzu ražotnēm un atjaunīgo gāzu un mazoglekļa gāzu ievades punktos tarifu nosaka saskaņā ar šādu formulu:

$$T_{ieb(c,m,d,dl)} = \frac{T_{ieb} \times K_{(c,m,d,dl)} \times S_{(c,m,d,dl)}}{G} \times h$$

9. Atslēdzamās jaudas produktu tarifu aprēķins ieejas un izejas punktiem

69. Atslēdzamās jaudas gada produkta tarifu ieejas punktiem no citas pārvades ieejas-izejas sistēmas nosaka saskaņā ar šādu formulu:

$$T_{at\ ie(g)} = T_{ie(g)} \times (1 - K_{pārsl}),$$

kur:

$T_{at\ ie(g)}$ – atslēdzamās jaudas gada [EUR/kWh/h/gadā] produkta tarifs ieejas punktiem no citas pārvades ieejas-izejas sistēmas.

70. Atslēdzamās jaudas ceturkšņa, mēneša, dienas un pašreizējās dienas produktu tarifu ieejas punktiem no citas pārvades ieejas-izejas sistēmas nosaka saskaņā ar šādu formulu:

$$T_{at\ ie(c,m,d,dl)} = T_{ie(c,m,d,dl)} \times (1 - K_{pārsl}) \times S_{(c,m,d,dl)},$$

kur:

$T_{at\ ie(c,m,d,dl)}$ – atslēdzamās jaudas ceturkšņa [EUR/kWh/h/ceturksnī], mēneša [EUR/kWh/h/mēnesī], dienas un pašreizējās dienas [EUR/kWh/h/dienā] produkta tarifs ieejas punktiem no citas pārvades ieejas-izejas sistēmas.

71. Atslēdzamās jaudas gada produkta tarifu izejas punktiem uz citu pārvades ieejas-izejas sistēmu nosaka saskaņā ar šādu formulu:

$$T_{at\ iz(g)} = T_{iz(g)} \times (1 - K_{pārsl}),$$

kur:

$T_{at\ iz(g)}$ – atslēdzamās jaudas gada [EUR/kWh/h/gadā] produkta tarifs izejas punktiem uz citu pārvades ieejas-izejas sistēmu.

72. Atslēdzamās jaudas ceturkšņa, mēneša, dienas un pašreizējās dienas produktu tarifu izejas punktiem uz citu pārvades ieejas-izejas sistēmu nosaka saskaņā ar šādu formulu:

$$T_{at\ iz(c,m,d,dl)} = T_{iz(c,m,d,dl)} \times (1 - K_{pārsl}) \times S_{(c,m,d,dl)}$$

kur:

$T_{at\ iz(c,m,d,dl)}$ – atslēdzamās jaudas ceturkšņa [EUR/kWh/h/ceturksnī], mēneša [EUR/kWh/h/mēnesī], dienas un pašreizējās dienas [EUR/kWh/h/dienā] produkta tarifs izejas punktiem uz citu pārvades ieejas-izejas sistēmu.

10. Atslēdzamās virtuālās pretplūsmas jaudas produktu tarifu aprēķins

73. Atslēdzamās virtuālās pretplūsmas jaudas gada produkta tarifu ieejas un izejas punktiem nosaka saskaņā ar šādu formulu:

$$T_{p\ virt(ie,iz)(g)} = T_{(ie,iz)(g)} \times K_{virt},$$

kur:

$T_{p\ virt(ie,iz)(g)}$ – atslēdzamās virtuālās pretplūsmas jaudas gada [EUR/kWh/h/gadā] produkta tarifs ieejas vai izejas punktā;

K_{virt} – reizinātājs atslēdzamās jaudas īstermiņa virtuālās pretplūsmas produktiem.

74. Atslēdzamās virtuālās pretplūsmas jaudas ceturkšņa, mēneša, dienas un pašreizējās dienas produktu tarifu ieejas un izejas punktiem nosaka saskaņā ar šādu formulu:

$$T_{p\ virt(ie,iz)(c,m,d,dl)} = T_{(ie,iz)(c,m,d,dl)} \times K_{virt},$$

kur:

$T_{p\ virt(ie,iz)(c,m,d,dl)}$ – atslēdzamās virtuālās pretplūsmas jaudas, ceturkšņa [EUR/kWh/h/ceturksnī], mēneša [EUR/kWh/h/mēnesī], dienas un pašreizējās dienas [EUR/kWh/h/dienā] produktu tarifs ieejas vai izejas punktā.

11. Tarifu noteikšanas procedūra

11.1. Tarifu projekta izstrādāšana un iesniegšana

75. Tarifu projektu sistēmas operators izstrādā saskaņā ar šo metodiku, aprēķinot atļautos ieņēmumus, kuri nepieciešami jaudas rezervēšanas pakalpojuma sniegšanas izmaksu segšanai.
76. Sistēmas operators aprēķina tarifus tā, lai atļautie ieņēmumi nepārsniegtu sistēmas operatora pamatotās izmaksas, kas attiecinātas uz jaudas rezervēšanas pakalpojumu.
77. Sistēmas operators līdz regulatīvā perioda sākuma gada 1. aprīlim rakstveidā un elektroniskā veidā (tarifu un to veidojošo izmaksu aprēķinus *Excel* formātā) iesniedz regulatoram izvērtēšanai tarifu projektu, kurš ietver:
  - 77.1. tarifu aprēķinu, atļautos ieņēmumus un tiem atbilstošās izmaksas un sistēmas operatoru savstarpējo kompensāciju aprēķinu regulatīvajam periodam kopā ar minēto izmaksu pamatojumu, tajā skaitā izmaksu izmaiņu, salīdzinot ar iepriekšējo regulatīvo periodu, skaidrojumu, un izmaksas pamatojošiem dokumentiem saskaņā ar regulatora noteikumiem par tarifus veidojošo izmaksu pamatojumu, kā arī plānotos ieņēmumus un tiem atbilstošās izmaksas tarifu periodam;
  - 77.2. informāciju par iepriekšējā regulatīvā perioda ieņēmumiem no jaudas rezervēšanas pakalpojuma un kopējām faktiskām pārvades sistēmas jaudas rezervēšanas pakalpojuma izmaksām.
78. Sistēmas operators izmaksas pamatojošos dokumentus iesniedz vienlaikus ar tarifu projektu, ja tarifu aprēķinā iekļautā izmaksu pozīcija ir palielinājusies vairāk nekā par 10 procentiem, salīdzinot ar spēkā esošajos tarifos iekļauto izmaksu pozīcijas apmēru.
79. Sistēmas operators var iesniegt regulatoram pamatotu pieprasījumu atļaut pašam noteikt tarifus saskaņā ar šo metodiku.

11.2. Tarifu projekta izvērtēšana

80. Regulators, izvērtējot tarifu projekta veidojošo izmaksu pamatojumu, apstiprina vai noraida tarifus, vai uzdod sistēmas operatoram veikt tarifu pārrēķinu, vai groza tarifu projektu, ja sabiedrisko pakalpojumu sniedzējs tarifu projekta izvērtēšanas procesā likumā noteiktajā kārtībā un termiņā nesniedz regulatoram papildu informāciju par tarifus veidojošo izmaksu pamatojumu vai ja kāda no tarifus veidojošajām izmaksām ir ekonomiski nepamatota un regulators tarifu projekta izvērtēšanas laikā to var apliecināt citā tiesiskā ceļā.
81. Tarifu projekta izvērtēšanas laikā sistēmas operators var iesniegt tarifu projekta labojumus un papildinājumus.
82. Noteiktie tarifi ir spēkā līdz stājas spēkā jauni noteiktie tarifi. Ja iepriekšējā tarifu periodā sistēmas operators ir izmantojis tiesības attiecināt regulatīvā rēķina atlikumu atbilstoši šīs metodikas 37.1. apakšpunktam, bet, aprēķinot nākamo regulatīvā rēķina atlikumu, neizmanto tiesības attiecināt regulatīvā rēķina atlikumu uz nākamo tarifu periodu, tad sistēmas operators nākamajā tarifu periodā piemērojamos tarifus aprēķina, izmantojot tos pašus lielumus, kas tika ņemti vērā lēmumā, kurš ir pieņemts, ievērojot šīs metodikas 77. un 78. punktā minēto kārtību. Sistēmas operatoram ir pienākums publicēt tarifus šīs metodikas 83.1. apakšpunktā minētajā kārtībā.
83. Sistēmas operators var noteikt tarifus tarifu periodiem esošā regulatīvā perioda ietvaros, ja regulators ir devis atļauju, atbilstoši Enerģētikas likuma 15. panta

- 1.¹ daļai. Šādā gadījumā sistēmas operators nosaka tarifus saskaņā ar šo metodiku, ievērojot turpmāk norādīto kārtību:
- 83.1. ja sistēmas operators nosaka jaunus tarifus, tad ne vēlāk kā divus mēnešus pirms gāzes gada sākuma, kad paredzēta jauno tarifu spēkā stāšanās, sistēmas operators publicē tarifus oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis". Vienlaikus sistēmas operators iesniedz regulatoram tarifus, pamatojumu tarifiem un informāciju par iepriekšējā tarifu perioda faktiskajiem ieņēmumiem, jauno tarifu prognozētos datus, kā arī salīdzinājuma tabulas, kurās norādītas plānoto ieņēmumu tarifu periodā un tiem atbilstošo izmaksu izmaiņas, un citus dokumentus, kuri pamato jauno tarifu nepieciešamību;
  - 83.2. regulators 21 dienas laikā pēc tarifu saņemšanas izvērtē iesniegto tarifu atbilstību šai metodikai un iesniegto tarifu ekonomisko pamatojumu;
  - 83.3. ja regulators 21 dienas laikā pēc tarifu saņemšanas nav pieņēmis lēmumu par iesniegto tarifu neatbilstību šai metodikai vai nav noraidījis tarifu ekonomisko pamatojumu, tad tarifi stājas spēkā attiecīgā gāzes gada pirmajā dienā;
  - 83.4. ja regulators 21 dienas laikā pēc tarifu saņemšanas pieņem lēmumu par iesniegto tarifu neatbilstību šai metodikai vai noraida tarifu ekonomisko pamatojumu, tad tarifi nestājas spēkā attiecīgā gāzes gada pirmajā dienā. Pieņemto lēmumu regulators septiņu dienu laikā pēc lēmuma pieņemšanas nosūta sistēmas operatoram un publicē oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis" paziņojumu par pieņemto lēmumu, kurā atsauc tarifu spēkā stāšanos.
84. Apstiprinot tarifus, regulators var noteikt tarifu piemērošanas kārtību regulatīvajā un tarifu periodā.

12. Noslēguma jautājumi

85. Ja sistēmas operators regulatīvajā periodā, kas noteikts ar regulatora 2023. gada 26. oktobra lēmumu Nr. 119 "Par akciju sabiedrības "Conexus Baltic Grid" dabasgāzes pārvades sistēmas pakalpojuma tarifiem", ir īstenojis efektivitātes uzlabošanas pasākumus un saskaņā ar tiem attiecīgā regulatīvā perioda tarifu projekta aprēķinā ņēmis vērā šīs metodikas 11. punktā minēto izmaksu efektivitātes koeficientu, pārvades sistēmas operatoram ir tiesības samazināt šīs metodikas 39. punktā minētajā kārtībā noteikto regulatīvā rēķina atlikumu apmērā, kas nepārsniedz 50% no faktiskā izmaksu ietaupījuma, kurš noteikts, ņemot vērā ar efektivitātes uzlabošanas pasākumiem saistītās papildu izmaksas un gūto izmaksu ietaupījumu.
86. Šīs metodikas 31. un 39. punktā minēto pielikumu aizpilda un iesniedz, sākot ar pirmo saskaņā ar šo metodiku noteikto regulatīvo periodu. Informāciju par regulatīvā rēķina atlikumu un tā pamatojumu, kas atbilstoši šīs metodikas 39. punktam iesniedzami kopā ar tarifu projektu, kurš attiecas uz pirmo saskaņā ar šo metodiku noteikto regulatīvo periodu, sistēmas operators iesniedz brīvā formā, neizmantojot šīs metodikas pielikumu.
87. Šīs metodikas 52.punktā noteikto formulu maksas par izejas punkta Latvijas lietotāju apgādei izmantošanu noteikšanai piemēro, sākot ar tā regulatīvā perioda otro tarifu periodu, kurš tiks noteikts pēc šīs metodikas spēkā stāšanās dienas. Pirmajā minētā regulatīvā perioda tarifu periodā maksu par izejas punkta Latvijas lietotāju apgādei izmantošanu nosaka saskaņā ar šādu formulu:

$$K_{pārv} = \frac{A_{ie PSO nac} - T_{iz kr (g)} \times P_{iz kr} - T_{ie kr (g)} \times P_{ie kr} - T_{ie b (g)} \times P_{ie b}}{Q_{nod liet (g)}},$$

kur:

$K_{pārv}$ – maksa par izejas punkta Latvijas lietotāju apgādei izmantošanu [EUR/kWh/h/g];

$Q_{nod\ liet\ (g)}$ – gāzes gadā dabasgāzes pārvades un sadales sistēmai pieslēgtajiem gazificētajiem objektiem piegādātās dabasgāzes daudzuma prognoze [kWh].

88. Ja regulators ir atļāvis uz katru tarifu periodu regulatīvā perioda ietvaros attiecināt atšķirīgu atļauto ieņēmumu apmēru, šīs metodikas 53. punktā noteikto formulu maksas par izejas punkta Latvijas lietotāju apgādei izmantošanu noteikšanai piemēro, sākot ar tā regulatīvā perioda otro tarifu periodu, kurš tiks noteikts pēc šīs metodikas spēkā stāšanās dienas. Pirmajā minētā regulatīvā perioda tarifu periodā maksu par izejas punkta Latvijas lietotāju apgādei izmantošanu nosaka saskaņā ar šādu formulu:

$$K_{pārv} = \frac{Ie_{PSO\ nac} - T_{iz\ kr\ (g)} \times P_{iz\ kr} - T_{ie\ kr\ (g)} \times P_{ie\ kr} - T_{ie\ b\ (g)} \times P_{ie\ b}}{Q_{nod\ liet\ (g)}}$$

89. Sistēmas operators šīs metodikas 77. punktā minēto tarifu projektu un informāciju 2026. gadā iesniedz regulatoram līdz 15. jūnijam.
90. Atzīt par spēku zaudējušu Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas 2023. gada 13. jūlija lēmumu Nr. 1/7 “Dabasgāzes pārvades sistēmas pakalpojuma tarifu aprēķināšanas metodika” (Latvijas Vēstnesis 2023, 135. nr.).
91. Metodika stājas spēkā nākamajā dienā pēc tās publicēšanas oficiālajā izdevumā “Latvijas Vēstnesis”.

Priekšsēdētāja

A. Ozola

DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU